

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anssi Peltoniemi

Kulttuuri osana opiskelijoiden vapaa-aikaa ja harrastuksia

Opinnäytetyö
Kevät 2022
Kulttuurituottaja (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (AMK)

Suuntautumisvaihtoehto: Tapahtumatuotanto

Tekijä: Anssi Peltoniemi

Työn nimi: Kulttuuri osana opiskelijoiden vapaa-aikaa ja harrastuksia

Ohjaaja: Satu Lautamäki

Vuosi: 2022

Sivumäärä: 35

Liitteiden lukumäärä: 1

Opinnäytetyössä keskitytään tutkimaan Seamkin opiskelijoiden vapaa-ajan kulttuuritoimintaa sekä tarvetta harrastustoiminnalle Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyön tarkoituksena on ymmärtää, miten kulttuuri vaikuttaa yksilöiden hyvinvointiin heidän omasta mielestään. Tavoitteena on saada vastauksia siihen, miten kulttuuritoimintaa ja -harrastuksia voitaisiin kehittää Seinäjoella ja erityisesti Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyön teoreettisena viitekehystenä toimivat kulttuuritoiminta ja osallisuus, kulttuurin harrastaminen ja kulttuurihyvinvointi.

Empiirinen tutkimus toteutettiin verkkokyselynä Webropolissa keväällä 2022 ja siihen vastasi 72 SeAMKin opiskelijaa. Vastaukset kerättiin anonymisti. Kyselyssä selvitettiin esimerkiksi, miten kulttuuritoiminta ja harrastukset vaikuttavat opiskelijan hyvinvointiin ja jokapäiväiseen elämään. Tutkimuksessa käytiin läpi teemoja kuten vapaaehtoistyöskentely, livestriimin välityksellä tapahtuva kulttuuritoiminta ja kulttuuritoiminnan vaikutus.

Tutkimuksen perusteella todettiin, että kulttuuritoiminnalla ja harrastuksilla on iso merkitys opiskelijoiden elämässä. Opiskelijat kokivat niillä olevan vaikutusta hyvinvointiin varsinkin lieventäen stressiä, masentuneisuutta ja ahdistusta. Opiskelijat kokivat vahvasti kulttuuritoiminnan tekevän elämästä merkityksellisempää ja kokivat kulttuurin tärkeäksi osaksi vapaa-aikaa. Moni ei kokenut osallistuvansa kulttuuritapahtumiin kovin useasti eikä kokeneet vapaaehtoistyötä kulttuuritapahtumissa mielekkäänä. Tapahtumat netin välityksellä eivät myöskään kiinnostaneet. Kulttuuritarjonta Seinäjoella sekä harrastustoiminta SeAMKissa koettiin riittävänä, mutta parantamisen varaa heidän mukaansa voisi vielä olla. Urheiluharrastusten kehittämisen lisäksi toivottiin esimerkiksi teatteriharrastuksia, kädentaitoihin liittyviä sekä visuaaliseen taiteeseen liittyviä harrastuksia.

¹ Asiasanat: Kulttuuritoiminta, Harrastaminen, Hyvinvointi. Osallisuus, Kulttuurituotanto

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Cultural management

Specialisation: Event management

Author/s: Anssi Peltoniemi

Title of thesis: Culture activities as part of student's free time & hobbies.

Supervisor(s): Satu Lautamäki

Year: 2022

Number of pages: 35

Number of appendices: 1

This thesis focuses on the study of SeAMK students cultural activities and the need for hobbies at Seinäjoki University of Applied Sciences. The purpose of this thesis is to understand how individuals think cultural activities affects to their well-being. The aim is to get answers to how cultural activities and hobbies could be developed in Seinäjoki and especially at Seinäjoki University of Applied Sciences. The theoretical frame of reference to this thesis is cultural activities and inclusion, cultural hobbies and cultural well-being.

The empirical study was conducted as an online survey in Webropol in the spring of 2022 and was answered by 72 SeAMK students. Responses were collected anonymously. Research included topics like how cultural activities and hobbies affect student's well-being and daily life. The study covered themes such as volunteering work, livestreaming, and the health benefits of taking part in cultural activities.

Based on the research, it can be said that cultural activities and hobbies play a big role in the lives of the students. Students felt that cultural activities had noticeable benefits on well-being, especially in relieving stress, depression and anxiety. Students felt also that cultural activities made life more meaningful and perceived culture activities as an important part of their spare time. Many students did not participate in cultural events very often and did not find volunteer work at cultural events interesting. Events via the Internet did not gather any interest at this time. Students were satisfied with cultural activity opportunities in Seinäjoki as well as choices of different hobbies in SeAMK too, but there could still be some room for improvements. Students hoped that SeAMK would organize more varied sports hobbies & cultural hobbies about theater, manual skills and visual arts.

¹ Keywords: Cultural activities, Cultural Hobbies, Well-being, Conclusion, Cultural management

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuvio- ja taulukkoluetelo	5
1 JOHDANTO	6
2 KULTTUURITOIMINTA OSANA HYVINVOINTIA	7
2.1 Yleistä	7
2.2 Kulttuuritoiminta ja osallisuuden keinot	7
2.3 Kulttuurin harrastaminen	10
2.4 Kulttuurihyvinvointi	13
3 TUTKIMUKSEN MENETELMÄ JA TULOKSET	16
3.1 Opiskelijoiden kulttuuriharrastukset	16
3.2 Kulttuuritoiminta ja vapaaehtoistyö osana opiskelijoiden hyvinvointia	20
3.3 Opiskelijoiden parannusehdotuksia	27
4 YHTEENVETO	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	36

Kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Osallisuuden keinot.....	9
Kuvio 2. Vastaajien kulttuuriharrastukset.....	18
Kuvio 3. Millaiset asiat saivat tai saisivat vastaajan aloittamaan kulttuuriharrastuksen.	19
Kuvio 4. Millaiset asiat estävät harrastuksen aloittamista	20
Kuvio 5. Kuinka tärkeäksi vastaajat kokevat kulttuurin osana vapaa-ajan toimintaa.....	21
Kuvio 6. Miten usein vastaajat osallistuvat kulttuuritapahtumiin Seinäjoella.	22
Kuvio 7. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen jossain kulttuurijärjestössä.	22
Kuvio 8. Mielenpitoet Seinäjoen kulttuuritarjonnan riittävydestä.....	25
Kuvio 9. Kiinnostus livestriimattuihin kulttuuritapahtumiin.....	26
Taulukko 1. Vastaukset väittämiin kulttuuritoiminnan vaikutuksista.	27

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni tutkin opiskelijoiden osallistumista kulttuuritoimintaa ja harrastuksiin, sekä sitä miten tärkeäksi he kokevat kulttuurin osana heidän jokapäiväistä elämää. Tavoitteenani on saada tietoa siitä millä tavalla kulttuuri vaikuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin ja miten he kokevat kulttuurin parantavan heidän kykyjään. Kehittämistehtävänä minulla on kartoittaa millaista harrastustoimintaa voitaisiin SeAMKissa järjestää, sekä millaista kulttuuritoimintaa ylipäätään Seinäjoelle halutaan lisää.

Opinnäytetyö sisältää teoriaosuuden, tutkimusosuuden ja loppupäätelmät. Teoriaosuudessa paneudun kulttuuritoiminnan käsitteeseen, sekä osallisuuden merkitykseen muun muassa kuvaten mitkä ovat keskeisiä tapoja osallisuuden lisäämiseen ja millaisia suoria sekä epäsuoria vaikutuksia osallistumisella voi olla. Lisäksi paneudun harrastustoimintaan, jossa pohdin sitä millaiset tekijät vaikuttavat harrastamiseen ja siihen miten sen mahdollisuudet mielletään. Viimeisenä teemana teoriaosuudessa on kulttuurihyvinvointi ja kuvaan, mitä sillä tarkoitetaan ja miksi se on tärkeää.

Tutkimusosuus perustuu empiiriseen kyselytutkimukseen, jossa selvitetään kolmea pääteemaa: opiskelijoiden kulttuuriharrastukset, kulttuuritoiminta ja vapaaehtoistyö osana opiskelijoiden hyvinvointia, sekä opiskelijoiden parannusehdotukset. Puran empiirisen kyselytutkimuksen tuloksia ja omia ajatuksia opiskelijoiden kulttuuriharrastuksen eri muodoista ja syistä osallistumisen ja osallistumattomuuden takana. Näiden teemojen lisäksi paneudun aiheisiin, kuten kulttuuritoiminnan tärkeys ja tapahtumiin osallistumisen määrä, vapaaehtoistyöskentely ja kulttuurihyvinvointi, pohtien millaisia konkreettisia taitoja tai tunteita kulttuuritoimintaan osallistuminen parantaa tai saa aikaan opiskelijoiden mielestä. Viimeisessä osiossa käyn läpi ehdotettuja parannuksia SeAMKin harrastustarjontaan sekä Seinäjoen kulttuuritoiminnan lisäysehdoituksia. Tutkimusosuuden jälkeen on vielä päätelmiä tutkimuksesta ja koko opinnäytetyöstä.

Opinnäytetyön kirjoittamisessa on hyödynnetty erilaisia lähteitä, kuten verkkoartikkeleita, opinnäytetöitä, verkkosivuja ja e-kirjoja. Kirjoittaja on myös hyödyntänyt omaa tietoa aiheesta ja omakohtaisia kokemuksia aiheeseen liittyen.

2 KULTTUURITOIMINTA OSANA HYVINVOINTIA

2.1 Yleistä

On tutkittu monesti, että erilaisilla kulttuuriharrastuksilla ja vapaa-ajan kulttuuritoiminnalla on merkittävä hyöty muun muassa opiskelijoiden mielenterveyteen ja elämänlaatuun. WHO (World Health Organization) julkaisi laajan tutkimuksen aiheeseen liittyen, johon osallistui 3000 ihmistä. Siinä päästiin johtopäätöksiin, että kulttuurilla on iso rooli sairauksien ehkäisyssä, terveyden edistämässä sekä sairauksien hallinnassa ja hoidossa koko elinkaaren ajan (Fancourt & Finn 2019). Kulttuuritoiminnalla on merkittävä rooli, sillä ihmiset tarvitsevat elämäänsä töiden ja opiskelujen lisäksi muuta sisältöä ja toimintaa, jotka voisivat tasapainottaa joskus stressaavaakin arkea. Kulttuuritoimintaan osallistuminen ei ainoastaan tuo hyötyä pelkästään yksilölle vaan voi auttaa myös yhteiskunnallisella tasolla.

Itse koen oman harrastustoiminnan luoneen minulle parempaa kuvaa omasta identiteetistäni. Se saa ajatukset negatiivisista asioista muualle ja on opettanut minulle vahvasti muun muassa tunteiden hallintaa. Monesti olen ajatellut, että ilman kulttuurin tuomia mahdollisuuksia olisi minulla astetta enemmän mielenterveysongelmia (kuten masennusta, ahdistusta jne.) ja fyysinen hyvinvointinkin olisi varmasti huonommalla tasolla mitä se juuri nyt on. Harrastustoimintani on avartanut maailmakatsomustani ja kasvattanut empatiakykyäni muita ihmisiä kohtaan taustatekijöistä riippumatta. Mietinkin monesti sitä, miten muut kokevat kulttuurin vaikutukset jokapäiväisessä elämässään. Onko kulttuuri heille myös yhtä tärkeässä roolissa mitä se on minulla?

2.2 Kulttuuritoiminta ja osallisuuden keinot

Kun puhutaan kulttuuritoiminnasta ja harrastamisesta on hyvä ymmärtää mitä tarkoitetaan osallisuudella. Osallisuus on tunne missä ihminen kokee kuuluvansa johonkin yhteisöön, oli se sitten työpaikka, harrastus tai jokin muu. Osallisuudella on tärkeä paikka yhteiskunnassa ja siksi Suomen hallitus, sekä Euroopan unioni on nostanut osallisuuden lisäämisen yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista. Osallisuudella on suuria vaikutuksia terveyteen ja

hyvinvointiin. Se ehkäisee köyhyyttä, syrjäytymistä sekä parantaa tasa-arvon tunnetta. Osallistuminen ja vaikuttaminen ovat keskeisiä osallisuuden tunteen saavuttamisen keinoja (THL 2022). Osallisuuden tunne on mielestäni tärkeä osa ihmisyyttä. Harva haluaa olla täysin irtautunut kaikesta sosiaalisesta kanssakäymisestä. Osa ihmisistä tarvitsee kuitenkin enemmän ja osa vähemmän sosiaalisia kanssa käymisiä arkielämässään. Jotkut muuttaa isoihin kaupunkeihin sosiaalisten kanssakäymismahdollisuuksien perässä oli se sitten harrastustoimintaa liittyvät mahdollisuudet tai vaikkapa lisääntyvät työllisyysmahdollisuudet. Jotkut taas muuttavat keskelle metsää välttämällä mahdollisia sosiaalisia tilanteita. Kaikki riippuu mielestäni ihmisestä, miten paljon tai miten vähän hän haluaa sosiaalisia kanssakäymisiä elämäänsä. Harvassa kuitenkin ovat ne ihmiset, jotka haluavat täysin irtautua sosiaalisista verkostoista, sillä ihminen on loppujen lopuksi sosiaalinen olento.

Ihminen kokee yksilönä kuuluvansa johonkin ryhmään tai yhteisöön, josta saa luottamusta ja arvostusta. Tässä ryhmässä tai yhteisössä hänellä on mahdollisuus tuoda esiin omia mielipiteitään ja ajatuksiaan. Kunnista ja maakunnista saatavilla palveluilla sekä yhteiskunnan rakenteilla on merkittävä rooli asukkaiden osallisuuden edistämässä. Esimerkiksi koulut, järjestöt, yhdistykset sekä seurakunnat lisäävät yksilön osallisuutta (Polvi-Lohikoski 2020.)

Osallisuuden lisäämiseen on monenlaisia keinoja. Siisiäisen (2015) kirjoittamassa artikkelissa kerrotaan neljästä keskeisestä keinosta, jolla pyritään osallisuutta lisäämään. Näitä keinoja ovat osallistaminen, osallistuminen, pakottaminen / holhoaminen, sekä mukautuva / suostuva osallisuus. Keinot voidaan jakaa joko toimijan tai muun tahon aktiivisiin ja passiivisiin toimiin. Osallistaminen ja pakottaminen ovat muun tahon keinoja osallisuuden lisäämiseen. Osallistaminen on muun muassa yhteiskunnan tapa yrittää aktivoida toimijaa mukaan esimerkiksi työnhakuun liittyvään toimintaan. Tavoitteena on saada toimija löytämään sekä kasvattamaan omia kykyjään ja täten tehdä hänestä osa yhteiskuntaa, sekä parantamaan hänen asemaansa siinä. Pakottaminen taas näkyy muun muassa diktatuureissa, joissa toimijan on passiivisesti välttämätöntä toimia yhteiskunnan haluamalla tavalla. Yleensä toiminnan takana on pelko joutua vaikkapa vankilaan jos osallistumista välttää. Toiminta on passiivista sillä toimijan itse ei tarvitse omatoimisesti pyrkiä osallisuuteen vaan se on enemmänkin häneltä välttämätöntä. Toimijan itsensä keinoja osallisuuden lisäämiseen ovat osallistuminen ja mukautuva osallisuus. Osallistuminen on toimijan itsensä aktiivista toimintaa, jossa päätös osallistua toimintaan on hänen oma. Syitä osallistumiselle voi olla vaikkapa toimijan aito kiinnostus kohteeseen tai toiminta voi olla hänen etujaan optimaalisella tavalla toteuttavaa. Mukautuva osallisuus on taas toimijan puolelta

passiivista toimintaa, jossa hän "vapaaehtoisesti" ajautuu osaksi osallistavaa toimintaa. Tästä hyvänä esimerkkinä voi olla vaikkapa muoti, joka koetaan yksilöllisenä toimintana, vaikka moni muu pukeutuisikin samalla tavalla (Siisiäinen 2015).

		Edellyttääkö mukana oleminen toimijalta aktiivisuutta	
		Aktiivinen	Passiivinen
Motivoiva / kiinnostuksen herättävä taho	Toimija itse	Osallistuminen <ul style="list-style-type: none"> • intressi/kiinnostus • pohdinta, kyseenalaistaminen • aktivistiliikkeet ja yhdistykset • kieltäytyminen osallistumasta • yksilö- tai kollektiivitoimijan itsetuottaminen osallistumalla 	Mukautuva / suostuva osallisuus <ul style="list-style-type: none"> • suostumus ja piittaamattomuus • konformismi ja symbolisen vallan alaisuus • muoti • piilovaikuttaminen • "ajopuuosallisuus"
	Muu taho	Osallistaminen <ul style="list-style-type: none"> • osallistaminen "kohteen" myötävaikutuksella • empowerment/voimaannuttaminen • kansalaisuuden teknologiat • osallistamisohjelmat • kohderyhmän toimijuutta tuottavat ja voimistavat yhdistykset 	Pakottaminen / holhoaminen <ul style="list-style-type: none"> • totaaliset instituutiot ja organisaatiot • pakkojäsenyydet syntymän ym. kautta • manipulointi • symbolinen väkivalta • pakotetut rutiinit, aikataulut

Kuvio 1. Osallisuuden keinot (Aspa 2015).

Kulttuuritoimintaan osallistumisen vaikutuksia voidaan tarkastella monella eri tapaa. Kumpulainen ja Husu (2020) jakavat ne yksilöllisiin ja rakentaviin vaikutuksiin. Yksilöllisessä näkökulmassa keskitytään siihen mitkä ovat osallistumisen hyvinvoinnin vaikutukset, kun taas rakenteellisessa näkökulmassa pohditaan sitä, miten osallistuminen muuttaa yhteiskuntaa. Osallistumista voidaan myös jakaa suoraan ja epäsuoraan osallistumiseen. Suoralla tarkoitetaan kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta, kun taas epäsuoralla voidaan tarkoittaa muu muassa poliittista osallistumista kuten äänestämistä. Kumpulaisen ja Husun mukaan näistä poikkeavat digitalisaation tuomat uudet osallistamistavat, jotka eivät kuulu kumpaankaan näistä. Itse koen, että internetin kautta osallistuminen kulttuuritoimintaan voi olla suoraa ja epäsuoraa, mutta useimmiten se on monesti jotain näistä poikkeavaa. On mahdollista osallistua esimerkiksi Teamsin kautta yhteisiin bänditreeneihin, mikä voisi

käytännössä olla suoraa osallistumista. Poikkeavilla esimerkeillä mietin vaikkapa tv-ohjelman kisastudioon osallistuminen videon välityksellä tai netissä tapahtuviin musiikkifestivaaleihin, jotka tapahtuvat pelimaailman sisällä. Korona-aika on ehdottomasti tuonut ihan uudenlaisia innovaatioita kulttuuritoiminnan järjestämiseen ja osallistumiseen varsinkin internetin välityksellä.

Kulttuurialalla osallisuus näkyy myös osallistumalla vapaaehtoistoimintaan. Ihmisillä on monia eri syitä osallistua vapaaehtoistyöhön. Niitä voivat olla vaikkapa kiinnostus aiheeseen, halu oppia jotain uutta, löytää uusia ystäviä tai vaikka työllisyyden mahdollisuudet. Erilaiset festivaalit työllistävät monia vapaaehtoisia, jotka havittelevat ilmaista lippua festivaaleille ja myöskin työkokemuksia erilaisista töistä. Isojen festivaalien järjestäjät myös kiipeästi tarvitsevat vapaaehtoisia, sillä festivaalit ovat kalliita järjestää, eivätkä resurssit riitä palkkaamaan kaikkia palkalliseen työhön. Vapaaehtoisena työskentely voi nostaa osallisuuden tunnetta. Työskennellessä yhteisten tärkeiden asioiden kanssa voi saada aikaan ystävyys-suhteita ja tunnetta johonkin kuulumisesta. Tällaiset kokemukset ovat merkityksellisiä monelle, ja ne voivat parantaa myös hyvinvointia.

2.3 Kulttuurin harrastaminen

Nuorisobarometri, joka julkaistaan vuosittain, kerää myös tutkimustietoa nuorten harrastamiseen liittyen. Salasuo (2020) kirjoittaa tutkimusraportissaan, että harrastaminen nuorten ja lasten keskuudessa on yleistynyt runsaasti viimeisen 8 vuoden aikana. Harrastaminen on hänen mukaansa yleistynyt varsinkin 10- ja 20-vuotiaiden piirissä. Kyseisten ikäryhmien harrastamisen lisääntyminen on samalla yllättävää, mutta samalla ei niinkään. Nykyään näkee huomattavasti useimmin esimerkiksi sitä, että isät ja pojat harrastavat yhdessä enemmän. 20 vuoden ikäluokan harrastamisen lisääntyminen kuitenkin yllättää minua henkilökohtaisesti. Monet elävät 20-vuotiaana vielä aikuistumisen huumassa ja se monesti vie harrastamiselta aikaa pois. Monet asiat kuitenkin ovat varmasti muuttuneet vuosien saatossa ja tulee muuttumaan jatkossakin.

Ikä vaikuttaa monin tavoin kulttuurin harrastamiseen. Iän karttuessa nuorten kulttuurin harrastamisen mahdollisuudet lisääntyvät, kun omatoimisuus kasvaa ja ovet aukeavat myös aikuisille suunnattuihin kulttuuripalveluihin. Toisaalta arjen kiireet, kuten työ ja perheellistyminen, voivat rajoittaa kulttuurin harrastamista. Iän mukaiset erot tulevat näkyviin, kun verrataan palkkatyössä olevien ja yrittäjinä toimivien nuorten vastauksia koululaisiin ja opiskelijoihin. Ensin mainitut harrastavat kulttuuria selvästi yksipuolisemmin kuin jälkimmäiset. Yksipuolisesta kulttuurin harrastamisesta kertovien osuus on suurin yrittäjinä toimivien nuorten keskuudessa, mihin voi etsiä selitystä esimerkiksi kiireestä ja työn kuormittavuudesta (Salasuo 2020.)

Harrastamisen edellytyksenä on monesti löytää itseä kiinnostava harrastus. Se paljonko erilaista tarjontaa sitten löytyy omalta paikkakunnalta voi olla merkittävässä roolissa osallistumisen kannalta. Pienillä paikkakunnilla tarjonta on vähäistä ja mahdollisuudet vain lisääntyvät mitä isompiin kaupunkeihin mennään. Se ei lainkaan yllätä, koska maaseudulla ei ole tarpeeksi resursseja järjestää monipuolisesti kulttuuritoimintaa, jossa olisi jokaiselle jotakin. Salasuo (2020) kirjoittaa, että asuinympäristö todellakin vaikuttaa harrastamisen monipuolisuuteen nuorten parissa. Isot kaupungit tarjoavat monipuolisesti enemmän harrastamismahdollisuuksia ja se onkin yksi iso syy miksi monet nuoret muuttavatkin maaseudulta kaupunkeihin. Maaseudulla asuvan nuoren pitää monesti matkustaa lähimpään kaupunkiin harrastamaan, mikä tekee monipuolisesta harrastamisesta vaikeampaa. Mitä useammin myös toivottua harrastusta ei edes löydy lähikaupungista lainkaan. Maaseudulla asuvat monesti kokevat harrastusmahdollisuudet riittämättömiksi, kun taas kaupungissa asuvat ovat enemmän tyytyväisiä tarjonnan määrästä. Itse maaseudulta isompaan kaupunkiin muuttaneena hämmästelen jatkuvasti sitä, miten paljon tarjontaa isommassa kaupungissa onkaan. Monesti sitä myös löytää mitä yllättävämpiäkin kulttuuritoiminnan ja harrastamisen mahdollisuuksia isossa kaupungista. On paljon sellaista mitä en edes ajatellut, että Suomessa voisi harrastaa.

Tulosten mukaan esimerkiksi pikkukaupunkien keskuksissa ja laita-alueilla asuvien nuorten välillä ei ole juurikaan eroja kulttuurin harrastamisessa. Itse asiassa kyseisillä alueilla asuvien nuorten keskuudessa on vähiten niitä, jotka harrastavat kulttuuria yksipuolisesti. Sen sijaan suurissa kaupungeissa erot keskusten ja reuna-alueiden välillä näkyvät tuloksissa selvinä. Keskustassa asuvat nuoret harrastavat kulttuuria monipuolisemmin kuin lähiöissä asuvat. Lähiöissä asuvien nuorten kulttuurin harrastaminen on myös yksipuolisempaa kuin ikätoveriensä harrastaminen pienissä kaupungeissa ja niiden lähialueilla. (Salasuo 2020.)

Esteitä harrastuksen aloittamiseen on tietysti monia muitakin kuin vain se, onko harrastus lähellä kotia. Moni ei halua osallistua harrastustoimintaan yksin, vaikka harrastus itsessään kiinnostaisikin kovasti. Monesti harrastuksen aloittaminen kaverin kanssa rikkoo ennakkoluulojen aiheuttamia ongelmia (kuten epäonnistumisen pelkoa), kun on joku, johon voi turvautua harrastuksen aloittamisen kanssa. Taloudellinen tilanne voi myös olla ratkaiseva tekijä harrastusten osallistumisen kanssa. Omasta kokemuksestani voin sanoa, että on monia juttuja mitä tekisi mieli harrastaa, mutta rahat eivät joko riitä tai menoille on jo joku ”parempi tarkoitus”. Ajan puute on myös yksi isoja tekijöitä harrastuksen aloittamisessa. Elämä on usein hektistä ja monesti aikaa on entistä vähemmän, jos on vaikkapa perhettä. Silloin tulisi melkein löytää harrastuksia, johon voisi ottaa lapsia myöskin mukaan. Syitä voi olla monia niin harrastuksen aloittamiseen, kuin on sitä vastaankin.

Kotoakaan ei ole pakko poistua enää nykyään jotain harrastaakseen, sillä moni harrastaa myös internetin välityksellä. Digitalisaatio on tuonut ajan kanssa paljon uusia tapoja harrastamiseen. Viimeisen 10 vuoden aikana globaalisti verkossa tapahtuvan kulttuuri- ja harrastustoiminnan määrä on ollut kasvussa. Onhan mahdollisuksiakin enemmän vuodelta erilaisten suoratoistopalveluiden ja uusien sosiaalisten medioiden lisääntyessä. Eri-tyisesti korona-aika on lisännyt harrastamista ja kulttuuritoimintaa verkossa entisestään. Tämä näkyy muun muassa monien eri videontoistoalustojen katselumäärissä (esimerkiksi Twitchin), jotka ovat nousseet viimeisen parin vuoden aikana merkittävästi. Digitaalisesti tapahtuvien harrastusten suosio ei ole yllättävää, sillä nykyään varsinkin nuorten harrastaminen ja kulttuuritoiminta on yhä enemmän verkossa tapahtuvaa toimintaa. Internet on tämän nykyisen ja tulevan sukupolven yksi isoimmista mullistuksista. Suurin osa jo nykyisistä nuorista on kasvanut internetin mukana ja sillä on merkittävä vaikutus heidän mielipiteisiin ja kokonaisvaltaiseen toimintaan. Uskon, että myös erilaiset harrastus- ja kulttuuritoimintamahdollisuudet tulevat lisääntymään internetissä tulevaisuudessakin. Onhan tämä korona-aikakin antanut syyn innovoida mitä erilaisempia uusia netin välityksellä tapahtuvia kulttuuritapahtumakonsepteja, koska normaalisti järjestettäviä tapahtumia ei ole voitu rajoitusten takia järjestää (Hirvonen & Mäkinen 2017).

Sosiaalinen media luo nuorille uusia harrastuksia, tukee luovuutta sekä vuorovaikutusta. Media voi olla prososiaalinen ja opettavainen, nuoret omaksuvat mediasta erilaisia asenteita ja arvoja, niin hyvällä kuin huonollakin tavalla. Media voi opettaa nuorille empaattisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä (Hirvonen & Mäkinen 2017.)

2.4 Kulttuurihyvinvointi

Opinnäytetyöni aiheen ja tutkimukseni isoimpana innoittajana on kulttuurihyvinvointi käsitteenä ja näkökulmana kulttuuritoiminnassa sekä harrastamisessa. Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan hyvinvoinnin ja taiteen yhtenäistä suhdetta. Sitä miten kulttuuritoiminnalla voimme parantaa omaa sekä muiden hyvinvointia. Tutkimusten mukaan kulttuuripalveluiden käytöllä sekä harrastamisella on positiivisia vaikutuksia mm. elämänlaatuun ja terveyden tilaan (Fancourt & Finn 2019). Se voi ehkäistä jopa masentuneisuutta sekä ahdistuneisuutta. Kulttuurilla on suuri vaikutus masennusta ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Se vähentää syrjäytymistä ja auttaa säilyttämään työkykyä pitempään. Sillä itsessään on siksi suuri vaikutus muun muassa yhteiskunnalliseen talouteen. Ei ole mielestäni yllättävää, että kulttuuritoiminnalla ja harrastamisella on niin suuri vaikutus mielenterveyteen, sillä esimerkiksi taide on hyvin laajalti jonkun ihmisen tunnetta, joka välittyy tuotoksesta usein huomaamattomallakin tavalla taiteen kuluttajaan. Se on kuin myötä kokemisen terapiaa, joka luo eräänlaisen kommuunin ja täten saa kuluttajan samaistumaan siihen ("hei, mäkin olen kokenut samaa!").

Taide koskettaa, vaikuttaa ja puhuttelee ihmistä kokonaisvaltaisesti. Se ylettyy ja ulottuu niihin kerroksiin ihmisen kokemusmaailmassa, mihin on usein vaikea löytää reittejä. Tästä syystä taiteella on voimakas yhteys eksistentiaaliseen terveyteen, ainakin siten, että se voi olla yksi kommunikoinnin väline ihmisen olemassaolon ymmärtämisessä. (Houni, Turpeinen & Vuolasto 2021.)

Kulttuurihyvinvointi terminä on ollut paljon esillä viime vuosina ja erilaisia tutkimuksia siihen liittyen on tehty useita. Aihetta on kuitenkin vaikea tutkia henkilökohtaisella tasolla, koska ihminen on itse parhaiten tietoinen omasta hyvinvoinnistaan. Kulttuurin kokeminen on hyvin yksilökohtaista ja erilaiset kulttuuritoiminnan muodot kiinnostavat jotain enemmän kuin toista. Kulttuuritoiminnasta heijastuu erilaisia tunteita, joiden avulla pystyy samaistumaan tämänhetkiseen elämänvaiheeseen. Taiteen avulla itsessään ei voi parantaa masennusta, mutta se voi auttaa tuomalla elämään merkitystä, käsitystä yhteenkuuluvuudesta ja auttaa tunteiden käsittelyä. Taiteessa eräänlainen kauneus (ja rumuuskin) kiehtoo ihmisiä ja saa heidät palaamaan takaisin erilaisten taidekokemusten ääreen.

Taiteen voima on siinä, että se avaa ihmiselle oven toiseen todellisuuteen. Se avaa välähdyksen jostakin muusta, maalaa asioita varjosta valoon. Tekee tietoiseksi. Palauttaa toivon. Koettu kauneus on syvästi sidoksissa identiteettiin. Sen merkityksellisyys tulee näkyväksi yhteydessä toiseen ihmiseen ja yhteiskunnassa oleviin normeihin. (Houni ym. 2021.)

Kulttuuritoiminnan lisääntyminen työpaikoilla on myös auttanut hyvinvointia. Nykyään on jo tapana antaa työntekijöille kulttuuriseteleitä, jotka tukevat työntekijää kulttuurihyvinvoinnin lisäämisessä. Työpaikoilla on harrastettu myös osallistavaa taidetoimintaa. Se on auttanut työntekijöiden kokonaisvaltaisia yhteistyökykyjä, sekä parantanut ilmapiiriä työpaikoilla. Kansainvälisten tutkimusten mukaan työntekijät ovat huomanneet positiivisia muutoksia myös mielenterveydessään osallistuessa työpaikan järjestämään kulttuuritoimintaan. Ruot-sissakin on huomattu työpaikkapoiissaolojen vähentyneen lisätessä kulttuuritoimintaa työpaikoille. Kulttuuritoimilla on yhteys myös stressin ja uupumusoireiden vähenemisessä, hyvinvoinnin kohenemisessä ja työssä suoriutumisessa (Houni ym. 2021). Uskoisin positiivisten hyvinvointivaikutusten lisääntyvän myös ammattikorkeakoulussakin järjestettävän harrastustoiminnan kautta.

”Voidaan todeta, että taiteella ja kulttuurilla on suoria ja epäsuoria vaikutuksia ihmisen elämään ja koettuun terveyteen. Kulttuurin hyvinvointivaikutukset syntyvät osin ennaltaehkäisevästi ja myös elämää rikastuttavalla tavalla. Taiteen avulla hyvinvointi voi lisääntyä aktiivisuuden, sosiaalisuuden ja yhteisöllisyyden kautta.” (Lepistö 2020.)

Osallistaminen on myöskin isossa roolissa kulttuurihyvinvointia, ja se vaikuttaa terveyteen monilla eri tavoin. Näitä ovat mm. aistien aktivointi, mielikuvituksen käyttö, tunteiden herättäminen, kognitiivinen stimulaatio, sosiaalinen vuorovaikutus ja fyysinen toiminta. Taiteen tekeminen ja kokeminen voi saada aikaan erilaisia psykologisia, fysiologisia, sosiaalisia, sekä käyttäytymiseen liittyviä reaktioita ja toimintatapoja. Psykologisia reaktioita voivat olla parantunut tunteiden säätely ja selviytymiskeinojen kehittyminen, kun taas fysiologisia reaktioita ovat esimerkiksi tehostettu immuunitoiminta, korkeampi sydän- ja verisuonireaktiivisuus, sekä matalampi stressihormonivaste. Sosiaalisia reaktioita ovat esimerkiksi yksinäisyyden ja eristyneisyyden väheneminen sekä sosiaalisen tuen lisääntyminen. Käyttäytymiseen liittyviä reaktioita ovat muun muassa liikunnan lisääntyminen, terveellisemmät elämäntavat ja erilaisten taitojen kehittyminen (Houni ym. 2021). Taiteen ja kulttuuritoiminnan tutkittuja, sekä pohdittuja terveysvaikutuksia on todella paljon. Täten koen sen olevan

tärkeää, että meillä on Suomessa paljon erilaisia kulttuuritoimintamahdollisuuksia. Voisimme myös pohtia, miten löydettäisiin uusia keinoja lisätä kulttuuritoimintamahdollisuuksia ihmisille, jotka kokevat niiden olevan puutteellisia ja täten tuoda kulttuurihyvinvoinnin positiivisia hyötyjä esille mahdollisimman paljon jokapäiväisessä elämässä.

3 TUTKIMUKSEN MENETELMÄ JA TULOKSET

Opinnäytetyöni empiirinen osuus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena. Yleensä määrällisellä tutkimuksella pyritään keräämään kokemusperäistä sekä havainnollistavaa tietoa jostain aiheesta. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä saatuja tietoja havainnoidaan numeerisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkittavia asioita, sekä niiden ominaisuuksia käsitellään numeroiden kautta. Numeroista saatavat tulokset käännetään tekstiksi, jossa pohditaan niistä saatavan tiedon tarkoitusta (Vilkkä 2007). Tätä tietoa tutkimalla pyrin ymmärtämään muun muassa opiskelijoiden harrastamis- ja kulttuuritoiminnan tottumuksia tutkimuksessani.

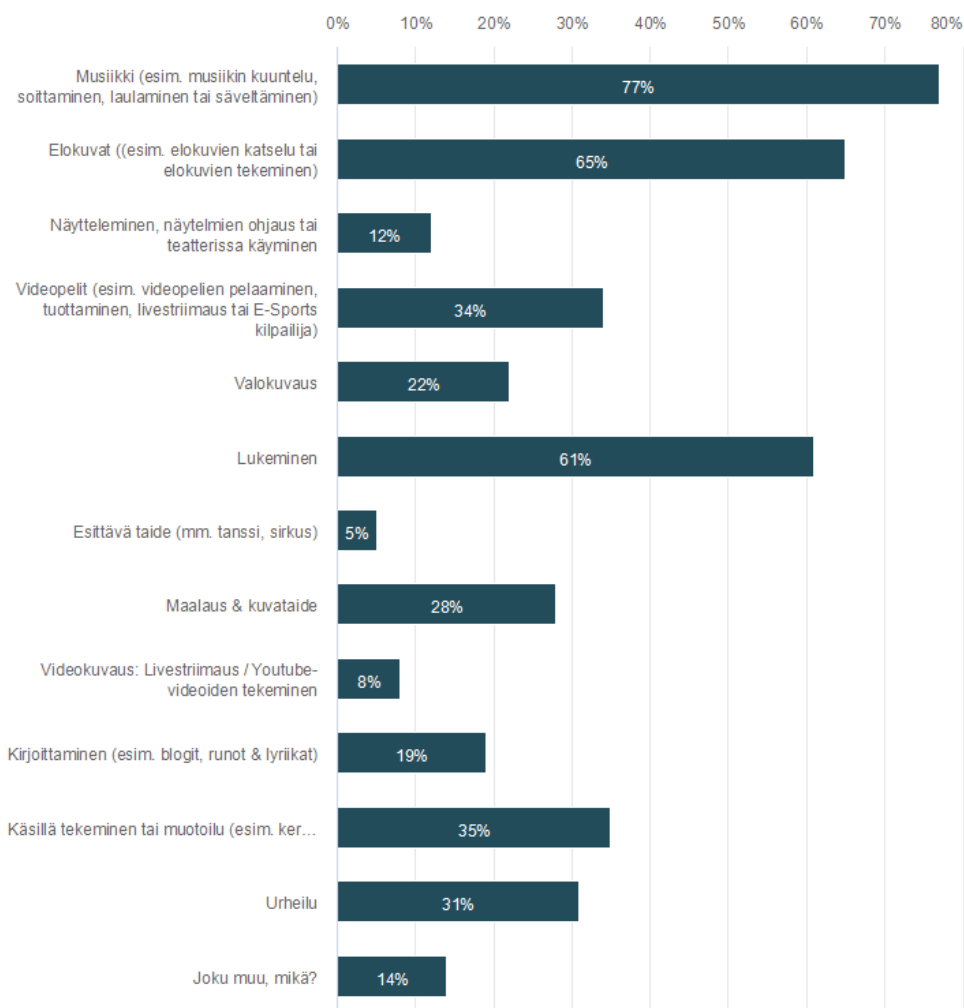
Opinnäytetyöni menetelmäksi valitsin verkkokyselyn, koska sen avulla uskoin tavoittavani kohderyhmän mahdollisimman hyvin ja saavani luotettavasti kerättyä heidän mielipiteitään tutkittavasta aiheesta. Verkkokysely oli suunnattu pääsääntöisesti SeAMKin opiskelijoille. Tutkimuksessa käytin Webropolia tutkimusalustana. Kyselyyn osallistui yhteensä 74 vastaajaa, joista ehdoton enemmistö oli naisia (56 vastaajaa, 75,7% vastauksista). Loput vastaajista olivat joko miehiä (16 vastaajaa, 21,6% vastauksista) tai muun sukupuolisia (2 vastaajaa, 2,7% vastauksista). Sukupuolijakauma yllätti, sillä en osannut odottaa enemmistön vastaajista olevan naisia. Vastaajat olivat keskiarvoiltaan 29,2 ikävuotta, joista nuorin oli 19-vuotias ja vanhin 61-vuotias. Suurin osa heistä oli kulttuurialalta (23 vastaajaa), mikä ei tullut itselleni yllätyksenä, huomioiden kyselyn aihealueen. Sen jälkeen tulivat liiketalouden ala ja sosiaali- ja terveysala (molemmista 14 vastaajaa), sekä tekniikan ala (13 vastaajaa). Loput vastaukset tulivat luonnonvara-alalta (5 vastaajaa), ravitsemisalalta (3 vastaajaa) ja muilta aloilta (2 vastaajaa). Tutkimuksen suhteen on hienoa saada näin monipuolinen joukko eri koulutusaloja edustavia vastaajia.

3.1 Opiskelijoiden kulttuuriharrastukset

Demografisten taustatietojen jälkeen vastaajilta kysyttiin, millaisia kulttuuriharrastuksia heillä on (ja / tai mihin ne liittyivät). Kuviossa 2 on nähtävissä eri vaihtoehdot ja niihin liittyvät vastaukset. Varsinkin musiikkiin liittyvät kulttuuriharrastukset ovat suosiossa SeAMKin opiskelijoiden keskuudessa. 77 prosenttia vastaajista (eli yhteensä 57 vastaajaa) ilmoittivat harrastavansa musiikkia. Tämän jälkeen kannatusta saivat mm. elokuvat (48 vastausta) ja lukeminen (45 vastausta). Vähiten kannatusta sai esittävä taide (4 vastausta), jonka jälkeen tulivat videoiden kuvaus (6 vastausta) ja näytteleminen (9 vastausta). Muu-osiossa

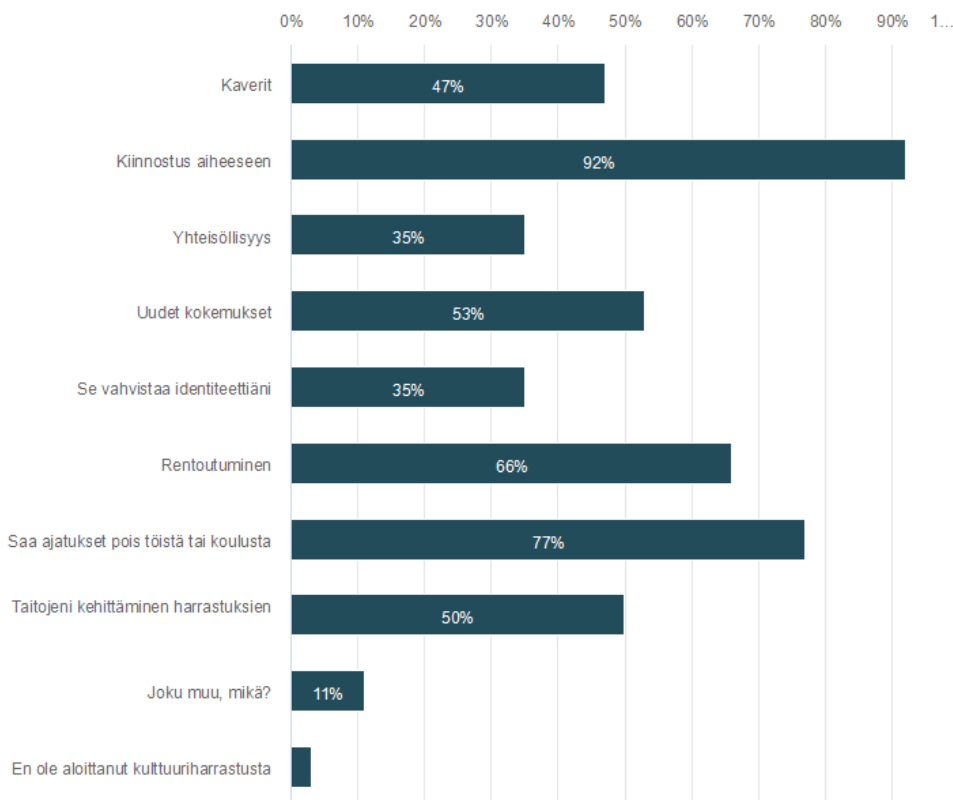
tuli vastauksia kuten koiran kanssa harrastaminen, ompelu, kokkailu, podcastit, retkeily ja metsästys.

Tuloksien kärkikolmikko ei sinänsä yllätä hirveästi itseäni, vaikka en osannut odottaa lukemisen kohoavan näinkin korkealle vastauksissa. Ajattelin, ettei lukeminen olisi enää niin suosittua nuoremman sukupolven piirissä kuten ennen. Mielikuva nuoremman sukupolven harrastamisesta menee monesti digitalisaation tuomiin uusiin harrastusmuotoihin. Vähiten ääniä saaneet vastaukset pienen pohdinnan jälkeen olivat myöskin ymmärrettävissä. Niitä kaikkia yhdistää vahvasti ”esillä oleminen” ja heittäytyminen, jotka ovat suomalaisille hiukan vaikeita ominaisuuksia. Koen myös, että Seinäjoella nämä taidot voivat olla vielä erityisen haastavia verrattaessa esimerkiksi pääkaupunkiseutuun. Odotin myös sitä, että maalaus ja kuvataide sekä videopelaaminen olisivat saaneet huomattavasti enemmän vastauksia.

Kuvio 2. Vastaajien kulttuuriharrastukset.

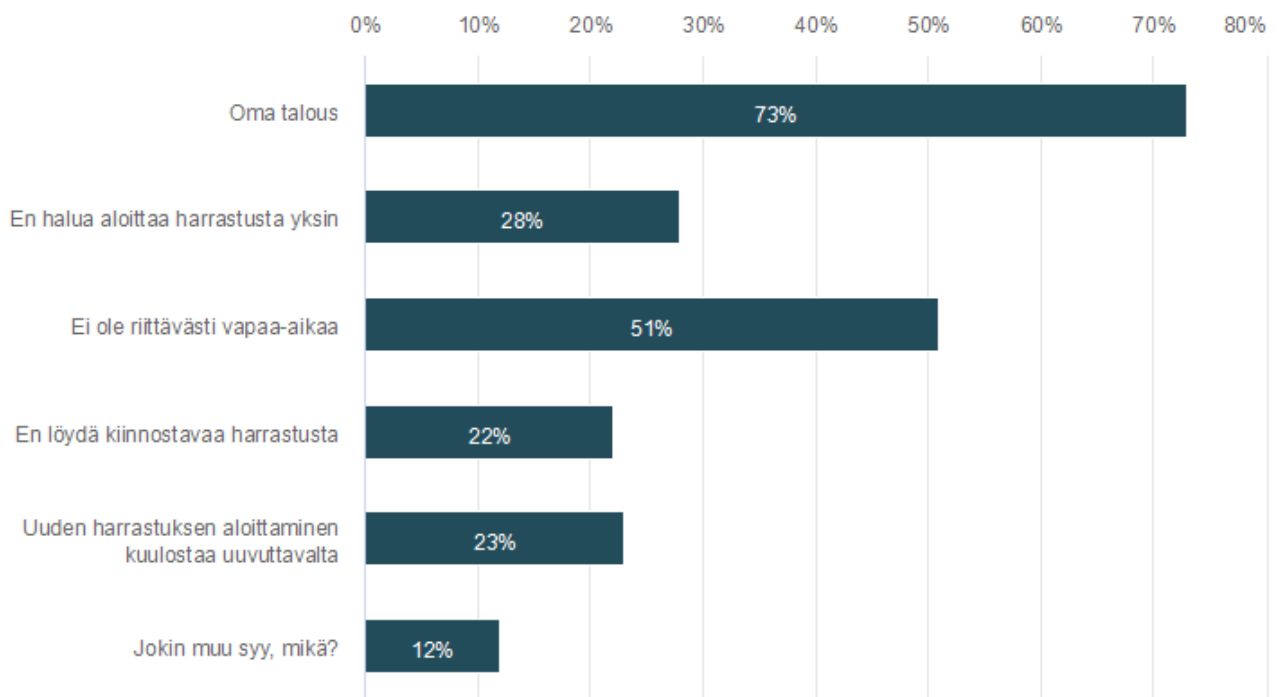
Kun mietittiin syitä kulttuuriharrastuksen aloittamiseen olivat vastaukset myös hyvin mielenkiintoisia. Eniten vastauksia sai vaihtoehto ”kiinnostus aiheeseen” yhteensä 92% vastauksista (eli 68 vastausta). Myös rentoutuminen (49 vastaajaa) ja ”saa ajatukset pois arjesta” (57 vastaajaa) olivat suosittuja vastauksia. Yhteisöllisyys ja ”se vahvistaa identiteettiäni” saivat vähiten vastaajia kaikista vaihtoehdoista (26 vastaajaa molemmista). Muita syitä harrastuksen aloittamiseen olivat mm. uudet kaverit, harrastuksen sijainti lähellä, halu edistää yhteistä hyvää, laihduttaminen ja halu olla harrastuksessa hyvä. Vastaajista kaksi vastasi, ettei ole aloittanut mitään harrastusta.

Kuvio 3. Millaiset asiat saivat tai saisivat vastaajan aloittamaan kulttuuriharrastuksen.

Kun taas mietittiin esteitä sille, miksei harrastusta olla aloitettu niin ehdoton enemmistö vastaajista koki syyksi oman talouden (54 vastaajaa). Se ettei ollut tarpeeksi vapaa-aikaa oli seuraavana syynä (38 vastaajaa). Vähiten vastauksia sai ”en löydä kiinnostavaa harrastusta” (16 ääntä). Muita syitä olivat mm. saamattomuus / laiskuus, korona-aika, tarjonnan puute, huono saavutettavuus (pitää ajaa monta kilometriä harrastuksiin) ja epäonnistumisen pelko.

Syyt harrastamisen puolesta eivät tuoneet mielestäni kovin mielenkiintoa herättäviä huomioita, ei ainakaan mitään yllättävää, jota ei olisi osannut odottaa tai olisi havainnut jostain muusta tutkimuksesta. Ainut mikä sai yllättävän paljon vastauksia omasta mielestäni, oli taitojen kehittäminen harrastuksessa. Koin että se olisi voinut olla monelle toissijainen asia harrastamisessa. Syyt harrastusta vastaan tosin olivat hyvin mielenkiintoisia. Pystyn myös itse samaistumaan siihen, että kiinnostavista harrastuksista ei ole pulaa vaan rahasta tai ajasta, opiskelijana varsinkin kun talous koostuu monesti erilaisista tuista ja säästöistä. Vähäinenkin vapaa-aika menee monesti osa-aikatoihin tai opiskeluihin ja jossain tapauksissa opiskelijajuhliin. Monesti harrastus on tällöin toissijainen asia, vaikka kiinnostusta löytyisi-kin, vaikka mihin. Siihen kun lisää vielä mahdolliset pitkät matkat maaseudulta keskustaan tai isompaan kaupunkiin ja lapsiperhe-elämän, resurssit harrastuksen aloittamiseen ovat aika pienet.

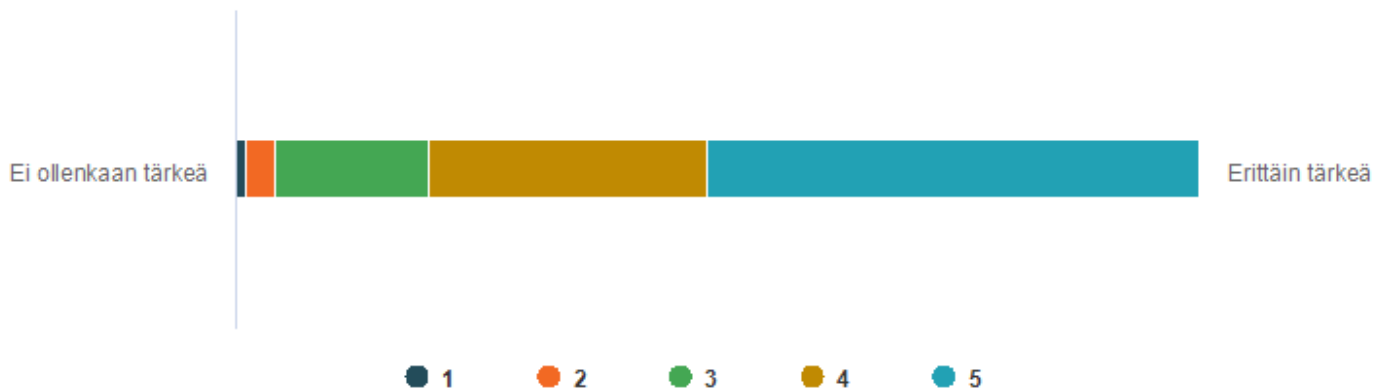

Kuvio 4. Millaiset asiat estävät harrastuksen aloittamista.

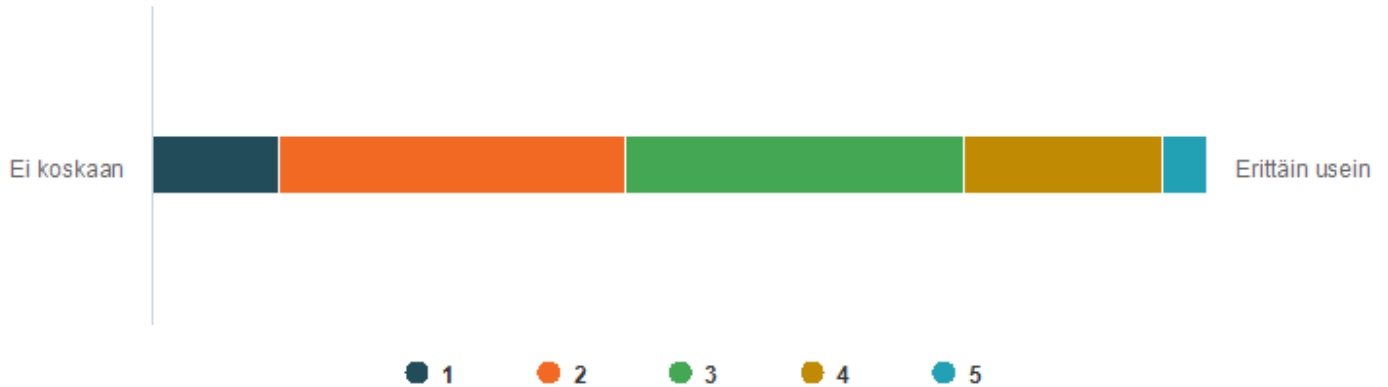
3.2 Kulttuuritoiminta ja vapaaehtoistyö osana opiskelijoiden hyvinvointia

Seuraavissa kysymyksissä vastaajat arvioivat asteikolla 1-5, sitä kuinka tärkeäksi he kokiivat kulttuuritoiminnan, sekä kuinka usein he osallistuvat siihen. Kuten kuviosta 5 ja 6 näkee niin ihmiset kokevat vahvasti kulttuurin olevan heille tärkeää vapaa-ajan toiminnassa, mutta osallistuminen erilaisiin kulttuuritapahtumiin on aika vähäistä. Tapahtumat voivat olla aika kuluttavia esimerkiksi ahdistuneisuudesta kärsiville tai introvertin persoonallisuuden omaaville. Jotkut myös voivat käydä tapahtumissa yksin, mutta mitä useammin ihmiset käyvät jonkun seurassa. Korona myöskin on vähentänyt väistämättään kulttuuritapahtumiin osallistumista, sillä tapahtumia ei ole joko järjestetty tai niihin osallistumista on rajattu huomattavasti. En tosin tiedä ovatko vastaajat miettineet kulttuuritapahtumiin osallistumista korona-ajalta vai sitä edeltävältä ajalta.

–

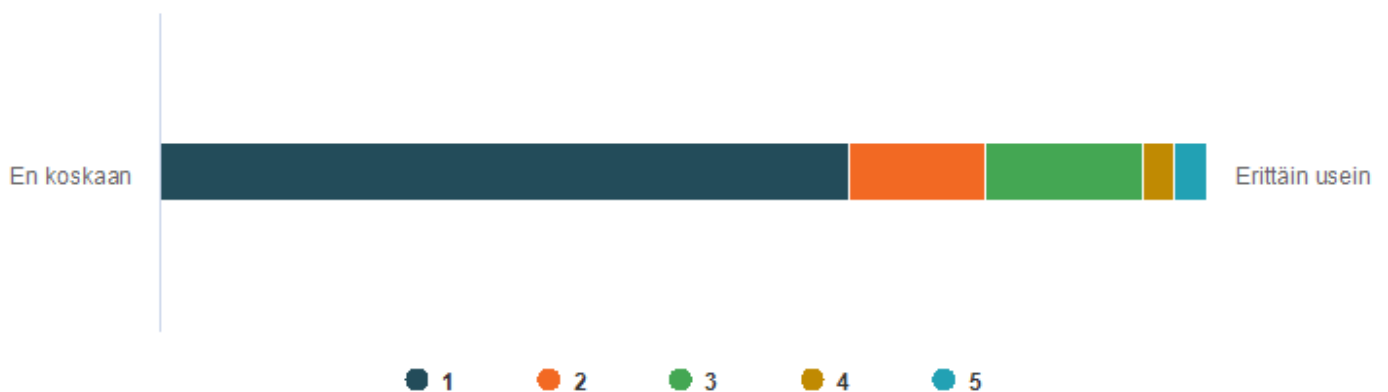

Kuvio 5. Kuinka tärkeäksi vastaajat kokevat kulttuurin osana vapaa-ajan toimintaa.

Kuvio 6. Miten usein vastaajat osallistuvat kulttuuritapahtumiin Seinäjoella.

Vapaaehtoisena työskentely ei ole kovassa suosiossa vastaajien kanssa, joka ei itseäni yllättänyt lainkaan. Kymmenennessä kysymyksessä halusin tietää ”millaiset asiat saivat sinut aloittamaan vapaaehtoistyöskentelyn?”. Selvitin myös vapaaehtoistyön hyviä ja huonoja puolia. Sain tähän kohtaan vastauksia paljon ihmisiltä, joissa oli myös syitä miksei tee vapaaehtoistöitä lainkaan, sekä millaisia parannusehdotuksia voisi vapaaehtoistöissä olla.

Kuvio 7. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen jossain kulttuurijärjestössä.

Isoin syy vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen oli yhteisöllisyys. Moni kokee, että sitä kautta on saanut paljon uusia kavereita. Eräs koki myös, että aikaisemmin vapaaehtoistöihin osallistui esimerkiksi festivaalilipun takia, mutta nykyään pelkkä työporukka on jo hyvä syy, mikä saa lähtemään mukaan vapaaehtoistöihin. Yksi vastaajista sanoi, että vapaaehtoistyöstä saa enemmän kiitosta työkavereilta, kun vertaa palkallisiin töihin.

Olen toiminut vapaaehtoisena festareilla ja Rytmikorjaamolla. Molemmissa suurena motivaationa on ollut tapahtumaan pääsy, jos ei itsellä ole ollut varaa/en vain ole malttanut maksaa tapahtumaan osallistumisesta. Vasta myöhemmin vapaaehtoishommissa alkoi nousta yhteisöllisyys ja kaverit motivaationlähteeksi, ja nämä taas ovat niitä syitä, miksi myös tulevaisuudessa lähdän mielelläni myös vapaaehtoiseksi, vaikka rahatilanne ei olisikaan este tapahtumaan osallistumiselle.

En tällä hetkellä ole mukana vapaaehtoistyössä, mutta nuorempana sillä sai maksettua kausimaksuja urheilussa. Vapaaehtoistyössä törmäsin silloin paljon positiivisempaan ilmapiiriin ja kiitokseen kuin perustyössä

Kokemukset ja uusien ihmisten tapaaminen

Muita erillisiä syitä vapaaehtoistyöhön osallistumiseen olivat muun muassa jonkinlainen palkkio työstä, ilmainen ruokailu, kokemukset, kiinnostava aihe tai taitojen kehittäminen. Eräs kirjoitti myös osallistuvansa puolisonsa järjestämiin tapahtumiin vapaaehtoiseksi tarvittaessa. Nykyään kuitenkin hän osallistuu harvemmin, koska ei ole tarpeeksi resursseja siihen. Rytmikorjaamolla vapaaehtoisena työskentely myös kiinnosti varsinkin mahdollisuutena nähdä klubitoimintaan muutenkin kuin vain asiakkaan näkökulmasta.

Nimenomaan vapaaehtoistyöhön Rytmikorjaamolla kiinnostus heräsi siitä, että pääsee näkemään klubitoimintaa jostakin muusta näkökulmasta kuin asiakkaana.

Ilmainen ruokailu ja yhtiön logolla varustellut ilmaiset vaatteet

Kumppanini toimii vapaaehtoisena tapahtumanjärjestäjänä ja itse autan puolestaan kumppaniani, joten olen välillisesti mukana kulttuurin vapaaehtoistoiminnassa. Tällä hetkellä minua ei kuitenkaan mikään saisi aloittamaan vapaaehtoistoimintaa tällä kentällä sen virallisemmin, sillä minulla ei ole arkena aikaa - eikä varsinkaan rahaa sellaiseen.

Kulttuurin vuoksi ajatus, jos joku tapahtuma on tarpeeksi kiinnostava/tarpeellinen mielestäni niin voin sille antaa omaa aikaani.

Jonkinnäköinen palkkio, oli se sitten rahallinen tai muunlainen. Ei tarvitsisi olla suuri palkkio tietenkään. Jokin konkreettinen asia joka jäisi työstä itselleen.

Myös vapaaehtoistyötä vastaan olevia kommentteja tuli, mutta myös parannusehdotuksia. Osa ei kokenut mitään syytä tai tarvetta vapaaehtoistyöhön osallistumisesta, sillä mieluummin tekee työtä, josta saa rahallista palkkaa. Varsinkin eräs kulttuurialan opiskelija koki, että nykyisin mieluummin etsii palkallisia kulttuurialan töitä kun tekee

vapaaehtoistyötä. Muita syitä vapaaehtoistyön välttämiseen olivat muun muassa töiden kasaantuminen yhden ihmisen harteille sekä vapaa-ajan ja seuran puute. Parannusehdotuksia varsinkin viestinnän suhteen toivottiin. Näitä olivat jonkinlainen keskusteluryhmä, josta voisi tarkemmin seurata vapaaehtoistoimintaa sekä eri järjestöjen pitämiä esitelmiä voisi koulussa lisätä.

Jos tultaisiin vaikka koululle esittelemään järjestöä ja siinä voisi ilmoittautua mukaan. On pelottavaa lähteä, jos ei tunne entuudestaan ketään.

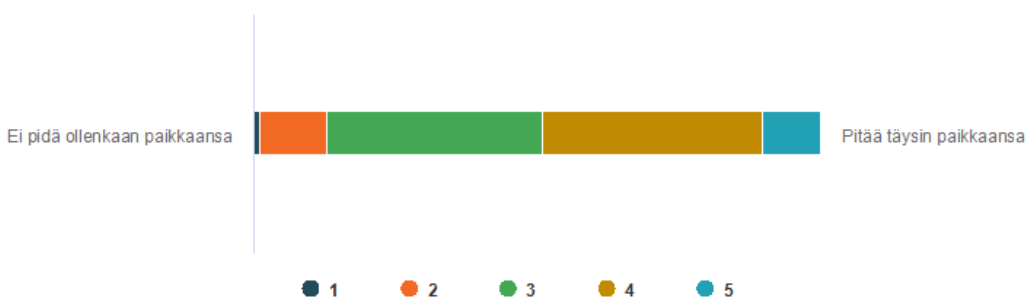
Jos heillä olisi hyvät somet joita seurata ja esim keskusteluryhmä mihin liittyä ensin, että voisi tarkkailla millaista toiminta on sisältä käsin

Olen tehnyt talkoohommia Rytmikorjaamolla, mutta nykyisin ei riitä jaksaminen (nykyään käyn töissä koulun ohella ja ”ylimääräinen” energia menee paljolti siihen), koen myös että haluaisin jatkossa enenevässä määrin saada palkkaa työpäpanoksestani ja osallistua yhä vähemmän kulttuurialan ilmaisiin töihin. Etenkään kun muut ’edut’ eivät ole ihan sen vaivan arvoisia.

Nuorempana teki kun sai festariliput. Nykyään pitää tehdä monta vuoroa että saa liput. Nykyään on myös rahaa ostaa itselleen liput. Talkoohommat on myös usein samankaltaista kuin oma työ ravintolassa. Miksi tekisin hommia ilman kun voin saada palkkaa.

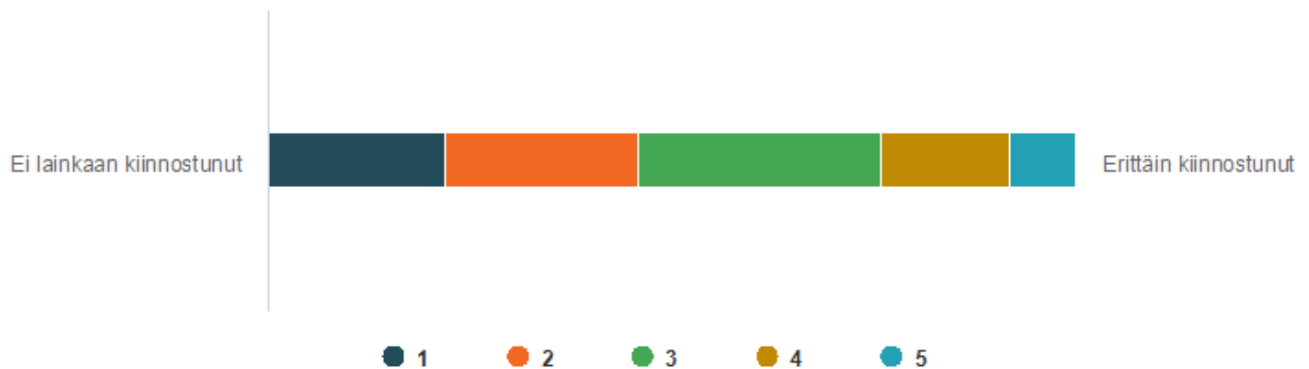
Jos olisi enemmän vapaa-aikaa ja jaksamista silloin kun on. Myös seuran puute vaikuttaa paljon.

Halusi olla mukana jossai yhteisössä kun oli pieniä lapsia niin lähti yhdistystoimintaan mukaan. Huonoja puolia ettäkun pieni yhdistys niin hommat kaatuu usein samojen henkilöiden niskaan ja osa ei tee mitään ja vapaaehtoisia on vaikea värvätä tapahtumiin.

Kuvio 8. Mielenpitoet Seinäjoen kulttuuritarjonnan riittävydestä.

Kysyessäni onko Seinäjoella vastaajien mielestä tarpeeksi kulttuuritarjontaa, vain 9,5 prosenttia vastaajista (7 vastaajaa) oli täysin samaa mieltä. Sen sijaan 39,2 prosenttia vastaajista (29 vastaajaa) olivat samaa mieltä, 37,8 prosenttia (28 vastaajaa) ei samaa tai eri mieltä, 12,2 prosenttia (9 vastaajaa) olivat eri mieltä ja vain 1,3 prosenttia (1 vastaaja) oli täysin eri mieltä väitteestä. Vastaajat ovat Seinäjoen kulttuuritarjonnan riittävydestä sekä samaa että eri mieltä, mutta hieman enemmän on painotusta siihen suuntaan, että Seinäjoella on opiskelijoiden mielestä tarpeeksi kulttuuritarjontaa. Harva kuitenkin on sitä mieltä, että kulttuuritarjonta Seinäjoella olisi täysin riittävä. Vaikkakin omasta mielestäni Seinäjoella on todella kattavasti kokoisekseen kaupungikseen kulttuuritarjontaa ja ihmiset Seinäjoella ovat aidosti kiinnostuneita erilaisista tapahtumista, on hyvä myös selvittää, että mitä Seinäjoen kulttuuritarjonnasta vastaajien mielestä puuttuisi (näitä tuloksia käsitellään luvussa 3.3).

Kuvio 9. Kiinnostus livestriimattuihin kulttuuritapahtumiin.

Kuten kuvio 9 osoittaa, livestriimin kautta tapahtuvat tapahtumat eivät olleet kovassa suosiossa opiskelijoiden suhteen. Vastauksista erittäin kiinnostuneita olivat vain 8,1 prosenttia (6 vastaajaa), samaa mieltä 16,2 prosenttia (12 vastaajaa), ei samaa tai eri mieltä olivat 29,8 prosenttia (22 vastaajaa), eri mieltä olivat 24,3 prosenttia (18 vastaajaa), sekä täysin eri mieltä 21,6 prosenttia (16 vastaajaa). Livestriimien kautta tapahtuvien tapahtumien vähäinen suosio on ymmärrettävissä. Syynä tähän mielestäni on livestriimattujen kulttuuritapahtumien lisääntyminen pandemian tuomien rajoitusten takia ja täten fyysisten kulttuuritapahtumien rajoittaminen (suurien väkijoukkojen kokoontuminen fyysisesti oli kiellettyä). Uskon ihmisten olevan juuri siksi kyllästyneitä livestriimattujen tapahtumien suhteen ja he haluaisivat tällä hetkellä enemmän kokoontua fyysisesti johonkin kulttuuritapahtumaan. Livestriimi-kysymystä olisi kuitenkin hyvä tutkia uudelleen tulevaisuudessa, kun

koronapandemian lopusta olisi kulunut muutama vuosi, tällöin voisi vastaus olla mahdollisesti hyvinkin erilainen kuin nyt.

Halusin myös selvittää, miten vastaajat kokevat erilaiset väittämät kulttuuritarjonnan vaikutuksista esimerkiksi luovuuteen, sosiaalisuuteen, verkostoitumiseen ja muihin vastaaviin asioihin. Taulukko 1 esittää väittämät ja niiden tulokset kootusti.

Taulukko 1. Vastaukset väittämiin kulttuuritoiminnan vaikutuksista.

	1	2	3	4	5	Keski-arvo	Mediaani
Parantaa luovuuttani	1,4%	6,8%	13,5%	37,8%	40,5%	4,1	4,0
Tekee minusta sosiaalisemman	2,7%	6,8%	24,3%	29,7%	36,5%	3,9	4,0
Auttaa verkostoitumaan	5,4%	2,7%	29,7%	32,5%	29,7%	3,8	4,0
Parantaa itsetuntoani	2,7%	13,5%	24,3%	31,1%	28,4%	3,7	4,0
Luo yhteisöllisyyden tunnetta	0,0%	14,9%	18,9%	37,8%	28,4%	3,8	4,0
Tekee minusta aktiivisemman	1,4%	5,4%	21,6%	39,2%	32,4%	4,0	4,0

Auttaa itseilmaisussa	2,7%	8,1%	24,3%	29,7%	35,2%	3,9	4,0
Auttaa päätöksenteossa / suunnittelussa	6,8%	18,9%	35,1%	24,3%	14,9%	3,2	3,0
Auttaa ymmärtämään ympäröivää maailmaa paremmin	1,3%	9,5%	20,3%	36,5%	32,4%	3,9	4,0
Tekee elämästä merkityksellisempää	1,3%	4,1%	12,2%	29,7%	52,7%	4,3	5,0
Lievittää ahdistusta / masennusta	1,3%	4,1%	6,8%	36,5%	51,3%	4,3	5,0
Lievittää stressiä	0,0%	1,3%	9,5%	36,5%	52,7%	4,4	5,0
Parantaa fyysistä hyvinvointia (peruskuntoa)	8,1%	18,9%	33,8%	18,9%	20,3%	3,2	3,0

Kysyttäessä ”millaisia taitoja ja piirteitä opiskelijat ovat saaneet kulttuuriharrastamisen avulla” sai eniten kannatusta kohdat, että se lievittää stressiä, masennusta ja ahdistusta sekä tekee elämästä merkityksellisempää. Myös yli keskiarvon menivät väittämät, että kulttuuriharrastaminen parantaa luovuutta, sekä aktiivisuutta. Vähiten ääniä saivat väittämät ”Auttaa päätöksenteossa / suunnittelussa” sekä ”Parantaa fyysistä hyvinvointia (peruskuntoa)”.

Kohdat, jossa mielipiteet olivat eniten jakautuneita olivat ”Parantaa itsetuntoa”, ”Auttaa päätöksenteossa/suunnittelussa”, sekä ”parantaa fyysistä hyvinvointia”. Kaikissa niissä oli neljässä vastausluokassa jokaisessa vähintään 10% äänistä. Näitten lisäksi myös ”Luo yhteisöllisyyden tunnetta” sai neljään vastausluokkaan jokaiseen yli 10 prosenttia vastauksista, mutta vastausluokkaan 1 (täysin eri mieltä) ei tullut yhtään ääntä. Toinen väittämä, joka ei saanut yhtään ääntä vastausluokkaan 1 (täysin eri mieltä), oli ”lievittää stressiä”. Sama väittämä sai myös eniten vastauksia kohtaan 5 (täysin samaa mieltä) kuten myös ”tekee elämästä merkityksellisempää” väittämä, joissa yli puolet vastaajista olivat täysin samaa mieltä (molemmissa 52,7% vastauksista). Myös ”lievittää ahdistusta/masennusta kysymyksessä tuli yli puolet äänistä asteikon luokkaan 5 (täysin samaa mieltä). Nämä vastaukset eritoten kiinnostivat minua, mutta tätä tutkiessa voi löytää paljon muitakin mielenkiintoisia havaintoja. Olisi esimerkiksi mielenkiintoista selvittää, mitä syitä on mielipiteiden suureen hajontaan joissain väittämissä ja toisissa väittämissä mielipiteiden suureen yhteneväisyyteen. Jos olisin itse tähän vastannut, niin ehkä vastaukseni eivät olisi olleet yhteneväisiä kaikissa väitteissä, vaikka samaistunkin täysin kolmeen eniten ääniä keränneistä väitteistä. Koin itseni eniten yllättyneeksi siitä miten paljon oma mielipiteeni eroaa varsinkin ”tekee minusta sosiaalisemman” kohdassa. Pystyn näkemään syitä miksi kulttuuritoiminta ja harrastukset voisivat tehdä ihmisistä sosiaalisemman, mutta itse en koe näitten kohtien olevan vahvasti yhteyksissä toisiinsa vaan uskon sosiaalisuuden määrän kasvavan enemmän sosialisoituessa kulttuuritoiminnasta riippumatta.

3.3 Opiskelijoiden parannusehdotuksia

Kysyttäessä ”millaista toimintaa SeAMKissa voitaisiin järjestää” nousivat isoimmiksi teemoiksi mm. kulttuuri / luovien alojen harrastusten lisääminen ja monipuolisempi urheiluharrastustarjonta. Sama lause tuli vastaan monesti opiskelijoiden kritisoidessa SeAMKin harrastustarjontaa, jossa todettiin hyvinkin kriittisesti, että ”Eikö SeAMKissa voitaisi järjestää jotain muutakin kuin urheilua”, kun taas urheilusta kiinnostuneet toivoisivat kovasti enemmän yhteisöllisempää urheiluharrastusta. Monet toivoisivat ryhmäliikuntaa tai vaikkapa opiskelijoiden pitämää aamujoogaa. Liikuntalajien kokeileminen kiinnostaa opiskelijoita ja osa pohtii voisiko mm opiskelijatapahtumat liittää jotenkin osaksi eri harrastuksia.

Enemmän kulttuuripohjaista tapahtumaa ja aktiviteettia. Urheilussa monipuolisia lajikokeiluja voisi olla enemmän.

Eri lajien kokeilu olisi mielestäni hauskaa, mutta sitä täällä jo järjestetään. Tietoisuus milloin mitäkin on on ollut vähän huonoa.

Yhteistoimintaa. Seinäjoki on suurempi kuin luulisi urheilumaailmassa. Täällä on mahtava yhteisö jääkiekon sekä jalkapallon parissa esimerkiksi. SAMO järjestää hyvin liikuntatapahtumia kaikille tasosta riippumatta, mutta suurimmat lajit (monen mielestä myös kiinnostavimmat) jäävät varjoon. Myös esimerkiksi viikottainen aamujooga/-jumppa koululla voisi olla yhteisölle hyväksi.

Kuntosalien ryhmäliikunnan tyyppistä liikuntaa. Seamielle sopimus jonkun kuntosalirytyksen kanssa.

Harrastuksia, joita eniten toivottiin urheilun lisäksi, olivat teatteriharrastukset, kädentaitoihin liittyvät sekä visuaaliseen taiteeseen liittyvät harrastukset. Visuaalisessa taiteessa kiinnostivat mm. maalaus ja piirustus. Teatteri ja varsinkin improvisaatioharrastukset hakivat puoleensa kannatusta. Kädentaidon harrastuksissa kiinnostivat lisäksi ompelu ja keramiikka.

Kirjoittajapiiri, lukupiiri, näytelmäkerho, esim. improvisaatiokurssi, joka samalla auttaisi esiintymistaidoissa.

Käsityöpiirejä. Tällä tarkoitan vaikka neulontakerhoa tai voi siellä virkatakin mutta ajatuksena se, että voisi myös pohtia opiskeluun liittyviä ongelmia esim. oppari tai keskustella ihan mistä vaan. Välttämättä ei tarvitse liittyä opiskeluun. Opiskelijoissa on moniosajia niin he voisivat vaikka järjestää kevätkonsertin tmv. Hyödynnettäis opiskelijoiden salaisia taitoja.

Yhteisiä kulttuuritapaamisia, esim opiskelijoiden maalaus/piirustusilta, tai yhteinen retki teatteriin tai museoon. Oma kulttuuriharrastamiseni on aika yksinäistä, joten jokin opiskelijayhteisö sen ympärille olisi todella mukava.

Muita harrastuksia, jotka saivat useampia vastauksia, olivat lauluryhmä ja kuoro toiminta, lukeminen ja kirjoittaminen, luokkaretket ja kerhotoiminta. Yksittäisiä ääniä saivat myös uskontoihin ja politiikkaan liittyvä toiminta sekä opiskelijoiden järjestämä taiteiden yö-tapahtuma. Moni myös toivoisi erilaisia kursseja mm. viinikursseja, kielikursseja, maalauskursseja ja muita erilaisiin aiheisiin liittyviä kursseja.

Toinen esimerkki voisi olla koululla "taiteiden yö"-tyylinen tapahtuma. Tällaisessa tapahtumassa esiteltäisiin vapaaehtoisten opiskelijoiden (tai miksi ei muidenkin) toteutuksia ja suunnitteita erilaisilla näytöksillä. Mukana voisi olla maalauksia, sirkusta, näyttelyä, musiikkia jne.

Jotain luovaa, esim. maalauskurssi

Erilaisia kulttuuriharrastuksia eli ei vain urheilua. Esim lauluryhmä, käsityökerho, keramiikkapaja you name it

Yhteisiä reissuja johonkin tapahtumaan, vaikka teatteriin eri kaupunkeihin.

Kenties jonkinlaisia "harrastuskerhoja" joihin saisi SeAMKilta tukea (esim. pieni taloudellinen tuki välineisiin, mahdollisuus käyttää SeAMKin tiloja yms.

Huomioitavia kommentteja tuli myös useasti muun muassa viestinnän puuttumisesta. Moni ei ole lainkaan tietoinen SeAMKin eri harrastusmahdollisuuksista. Osa vastaajista koki, ettei SeAMKin harrastustoiminnalla ole hänelle merkitystä, sillä välimatkat koulun ja kodin välillä on pitkät. Muutama opiskelija myös koki, ettei SeAMK pystyisi järjestämään mitään harrastustoimintaa mikä kiinnostaisi tai mieluummin harrastaisi itsenäisesti ja siksi ei halua osallistua SeAMKin järjestämiin harrastuksiin. Moni tosin kokee päinvastaisesti niin, että harrastaminen on liian yksinäistä ja toivoisi enemmän yhteisöllisempiä harrastuksia, joita voisi oman opiskelijaluokkansa kanssa harrastaa samalla keskustellen opinnoista tai opinnäytetyöstä. Moni kommentoijista ei halunnut tai pystynyt kommentoimaan asiaa syystä tai toisesta. Hyväkin palautetta tuli sillä osa vastaajista koki, että SeAMK järjestää hyvinkin kaikenlaista harrastustoimintaa. Joitakin vastaajia tosin harmitti se, että kaikkea kiinnostavaa harrastustoimintaa löytyy, muttei ole vapaa-aikaa osallistua niihin.

Mielestäni SeAMKissa järjestetään jo todella hyvin monenlaista harrastustoimintaa. Ehkä jotain askarteluun/haalarimerkkien ompeluun liittyvää voisi olla useammin, kuin vain haalareiden jaon yhteydessä?

En koe, että koulu pystyisi mahdollistamaan minua mukaansa vetäviä harrastuksia, koska harrastastan mieluiten itsenäisesti.

Olen niin uusi opiskelija, että en osaa vielä sanoa edes mitä tällä hetkellä on

En osaa sanoa kun en hyödy näistä kun juuri koskaan en pääse paikalle pitkän matkan takia.

Kysyttäessä "Millaista kulttuuritoimintaa Seinäjoella voitaisiin järjestää?" olivat vastaukset hyvinkin monipuolisia, mutta eniten toivottiin lisää visuaaliseen taiteeseen liittyviä tapahtumia. Ehdotuksia tuli liittyen yhteisötaiteeseen, taidenäyttelyihin, kuvataiteeseen ja maalaukseen liittyen. Musiikkiin liittyvät tapahtumat saivat myös paljon kannatusta osakseen, vaikka moni totesikin Seinäjoella olevan paljon tarjontaa sen suhteen. Lisää toivottiin muun muassa pienfestivaaleja, ulkoilmakonsertteja (myös piknik-teemalla) ja levyraateja. Osa toivoi myös jotain monitaiteellista, jossa voisi yhdistyä visuaaliset taiteet ja livemusiikki jollain tavalla. Näitten jälkeen tulivat vastauksissa teatteriin liittyvät tapahtumat, joissa erityisesti improvisaatioteatteria ja stand uppia haluttiin lisää Seinäjoelle.

Esimerkiksi ulkoilmakonsertteja piknik-henkisesti. Tapahtumia joissa jonkun teeman mukaista musiikkia, tanssia yms.

Monitaiteellisempia. Tapahtumien tulisi tulla jotenkin lähemmäksi asukkaita.

Johon tavalliset ihmiset vois fyysisesti osallistua ilman erityistaitoja esim joku tanssitapahtuma eri musiikkityyleillä, parilla tai ilman, hyvää pörssistä ilman suorittamista. Sellaista höntsäilyä joka ei otettavissa niin veronmaksuudessa-vakavasti. Rentoa.

Jotain kuvataiteisiin liittyvää, muutakin kuin näyttelyitä

Enemmän taidetta, yhteisötaidetta ja muuta. Musiikkia ja kaupungin hyödyntämistä taiteena

Muita useita ääniä saaneita olivat kirjallisuus (erityisesti lukupiirit), videopelaaminen ja lautapelit sekä osallistavat tapahtumat. Poikkeavia ehdotuksia tuli muun muassa kansainvälisyyttä hyödyntävät tapahtumat, joulumarkkinat Keski-Euroopan tyyliin, erilaisia UG tapahtumia sekä verkkotapahtumat. Erilaiset taidekurssit ovat saivat myös tässä kohdassa kovasti kiinnostusta kohdalleen (ehdotettiin mm. keramiikka-, savi- ja maalauskurssija).

Esimerkiksi saviruukku-kurssia olen etsinyt, mutta ei ole oikein löytynyt. Kansalaisopistolla varmasti on kaikenlaista, mutta ne täyttyvät niin nopeasti ja vuorotyölläiselle vaikeita, kun puolet kerroista jää helposti käymättä.

Olut- tai viinikursseja. Savi- tai muunlaisia kädentaitojen kurssija. Kansalaisopistolla toki on jotain, mutta sinne ilmoittautuminen on kankeaa ja usein paikkoja on lähtökohtaisesti liian vähän.

Lisää kirjallisuustapahtumia tai sanataidetta. Jotain joka profiloituisi nimenomaan nuorille tai nuorille aikuisille sopivaksi, sillä jotkut kulttuuritapahtumat tuntuvat suuntautuvan keski-ikäistä vanhemmille ihmisille.

No, olisin esim kiinnostunut erilaisista taidekursseista, mutta kansalaisopiston kurssseja on tarjolla aika niukalti, enkä tiedä onko muuta toimintaa ollenkaan. Itselläni ei ole autoa ja julkinen liikenne Seinäjoella on yksi vitsi, joten keskustasta kauemmas on hankala lähteä asioita tekemään ja katselemaan. Ehkä senkin vuoksi tuntuu ettei asioita ole paljoa kun ei tule käytyä keskustan ulkopuolella. Uusi BioRex oli yllättävä ja iloinen lisä, ja siellä on aika paljonkin tullut leffoja. Ehkä toivoisi tuohon ihan keskustaan lisää vilinää.

kansainvälisyyttä ja monimuotoisuutta hyödyntävää, osallistavaa toimintaa sekä aikuisille että lapsille ja perheille yhdessä

Näin introverttinä myös verkkotapahtumat kiinnostavat itseäni paljon, ja koen paljon matalamman kynnyksen näihin osallistumiseen, kun ei tarvitse samalla tavalla etukäteen miettiä, että onko sosiaalisissa pattereissa riittävästi virtaa

Viestintää toivottiin parannettavan myös kulttuuritapahtumien suhteen. Osa vastaajista oli niin uusia opiskelijoita, ettei he tienneet kulttuuritapahtumien kirjosta Seinäjoella yhtään mitään. Nuoremmalle sukupolvelle olevia erilaisia tapahtumia toivottiin enemmän ja jotain mihin tavalliset ihmiset voisivat fyysisesti osallistua ilman erikoistaitoja (eli jotain matalan kynnyksen tapahtumia). Toiminnan lisäämistä keskustaan toivottiin, sillä kaikki ei omista autoa ja Seinäjoen julkinen liikenne ei ole heidän mielestään tarpeeksi hyvä. Tarjontaa myös keuhuttiin riittäväksi ja osa koki Seinäjoella olevan niin paljon tapahtumia, että on jo itsestä kiinni, jos ei mitään itselle sopivaa kulttuuritoimintaa tarjonnasta löydä.

En ole asunut Seinäjoella tarpeeksi kauan että osaisin vielä arvioida mitä tarvitaan enemmän.

Mielestäni Sjoella on paljon tarjontaa; suurin ongelma on se, että tietoa tarjonnasta tulee usein puskaradiosta tai jotain muuta kautta liian myöhään. Eli tiedottamiseen voisi panostaa.

Koen, että Seinäjoella on valtavasti tarjontaa, että on itsestä kiinni jos ei mieluisaa tapahtumaa tai tekemistä löydä.

Tarjonta on riittävä

Tutkimuksen vapaassa sanassa tuli onnentoivotusten lisäksi, sitä miten aihe koettiin mielenkiintoiseksi ja tärkeäksi. Osa koki, että on tärkeä kartoittaa aihetta ja saada sitä muitten tietoisuuteen.

Tahdon korostaa, miten tärkeää kulttuuriharrastaminen on ollut minulle mielen hyvinvoinnin kannalta. Musiikin, taiteen ja kirjallisuuden tärkeys korostui entisestään koronan aiheuttaman eristäytymisen aikana. Kulttuuri pitää yllä yhteyttä ihmisiin

4 YHTEENVETO

Tutkimuksen tulokset kokonaisuudessaan eivät olleet täysin yllättäviä itselleni, vaikka moni kohta olikin silmiä avaava. Kyselytutkimuksen tulokset vahvistavat, että kulttuuritoiminta ja harrastukset ovat merkityksellisiä opiskelijoiden näkökulmasta ja niillä on vaikutusta opiskelijoiden kokemaan hyvinvointiin.

Asiat jotka tuloksista jäivät minulle isoimpina oivalluksina olivat muun muassa syyt siihen, miksi harrastamista ei ole aloitettu. Kiinnostavia harrastuksia kyllä olisi, muttei opiskelijana ole resursseja niitten aloittamiseen. Se näkyi myös harrastamisen syitä kysyttäessä, jossa eniten ääniä sai ehdottomasti kiinnostus aiheeseen. Olisiko mahdollisesti jonkinlainen opiskelijan harrastustukiraha paikallaan ja olisiko se edes mahdollista toteuttaa? Uskon myös omilla toimilla olevan tähän asiaan vaikutusta, vaikkapa oman elämän suunnittelun kanssa.

Kulttuuritoimintaa katsoessa moni koki kulttuurin merkittäväksi osaksi vapaa-aikaa, mutta harvempi osallistui kulttuuritapahtumiin kovin aktiivisesti. Harva myöskään koki kulttuuritarjonnan olevan täysin riittävää Seinäjoella. Mietin myös koronan vaikutusta tuloksiin, kun kysyttiin kulttuuritapahtumiin osallistumista, mutta vastaukset eivät tuo käsitystä siitä, miten se loppujen lopuksi vaikutti. Moni harrastaa mielellään kulttuuriin liittyviä asioita mieluusti yksin, nettikavereiden kanssa tai kaveriporukassakin. Tapahtumaan lähteminen saattaa vaatia enemmän suunnittelua tai ne eivät vain yksinkertaisesti viehätä yhtä paljon kuin pelkkä kulttuuritoimintaan osallistuminen. Voi olla, että Suomessa moneen muuhun maahan verrattuna ihmiset ovat jonkin verran enemmän omissa oloissaan viihtyviä, joka myös vaikuttaa kiinnostukseen osallistua eri tapahtumiin. Livestriimin kautta tapahtuvat tapahtumat eivät myöskään saaneet laajaa kiinnostusta osakseen kyselyn toteutushetkellä.

Vapaaehtoistoimintaan liittyvissä vastauksissa tuli myös varsin mielenkiintoisia näkökulmia, joista yhtenä korostui varsinkin vapaaehtoistyön yhteisöllisyys. Muitakin positiivisia kommentteja vapaaehtoistyön suhteen esitettiin. Näitä olivat muun muassa työkokemukset, ilmainen ruoka, jonkinlainen palkkio ja kulttuuritoiminnan näkeminen erilaisesta näkökulmasta. Enemmistö vastaajista eivät kuitenkaan olleet koskaan osallistuneet vapaaehtoistoimintaan ja olivat kriittisiä asian suhteen. Kriitikissä korostuivat mm. viestintään liittyvät ongelmat, töiden kasaantuminen pelkästään yhdelle henkilölle, sekä vapaa-ajan ja palkan puute. Itse koen vapaaehtoistyöskentelyn monesti hiipuvan palkkatöiden alkaessa. Silloin moni ei enää yksinkertaisesti halua viettää töiden jälkeen vapaa-aikaansa tehden lisää töitä.

Kulttuuritoiminnan positiivisiksi puoliksi koettiin vahvasti sen stressiä, masennusta ja ahdistusta lieventävät kokemukset sekä kulttuuritoimintaan osallistumisen tekevän elämästä merkityksellisempää. Moni myös koki kulttuuritoiminnan parantavan sosiaalisuutta. Vähiten kannatusta saivat väittämät ”Auttaa päätöksenteossa / suunnittelussa” sekä ”Parantaa fyysistä hyvinvointia (peruskuntoa)”. Itse en yllättynyt näiden vastausten vähäisestä kannatuksesta, vaikka itse koenkin kulttuuritoiminnan parantavan omaa fyysistä hyvinvointiani.

Parannusehdotuksissa tuli paljonkin erilaisia vastauksia. Harrastustoimintaa SeAMKiin toivottiin kovasti muutakin kun urheilua, mutta myös urheilua joka on monipuolisempaa. Eniten urheilun lisäksi toivottiin teatteriharrastuksia, kädentaitoihin liittyviä sekä visuaaliseen taiteeseen liittyviä harrastuksia. Vastaajat myös toivoivat mitä erilaisempia harrastuksia, kuten kuoroa tai luokkaretkiä. Seinäjoen kulttuuritoiminnan ehdotuksissa nousivat visuaalisen taiteen tapahtumat toivomusten kärkeen, joiden perässä tulivat musiikkiin ja teatteriin liittyvät ehdotukset. Kritiikkiä esitettiin varsinkin viestinnän puutteista harrastusten ja kulttuuritoiminnan suhteen, mutta myös positiivia vastauksia annettiin, joissa keuhuttiin tarjonnan laajuutta. Vastaukset olivat monesti itseäkin askarruttavia ja yllättäviä, mutta myös paljon oletettuja vastauksia tuli. Erilaiset taidekurssit olivat myös todella toivottuja niin SeAMKin harrastusehdotuksissa, kuin Seinäjoen kulttuuritoiminnan lisäysehdoituksissa.

Tuloksista on nähtävissä, että kulttuuritoiminnalla ja harrastamisella on tarvetta. Väittäisinpä jopa, että kulttuuritoiminnalla on juuri nyt enemmän tarvetta kuin koko viime vuosikymmenä. 2020 alkanut vuosikymmen on saanut rajun alun koronapandemian takia ja se jos jokin on varmasti vain kasvattanut kulttuuritoiminnan ja harrastusten tarvetta. Uskon myös, että nämä parin vuoden aikana tapahtuneet asiat, kuten koronapandemia ja turvallisuusympäristön muutokset, ovat myös kasvattaneet kokeiluhalua ja hetkessä elämistä yhä enemmän. Täten uskon myös, että erilaiset kulttuuriharrastukset ja kulttuuritoiminta ovat juuri nyt vahvassa nousussa. Yllättävät ja uudet ideat tukevat tarpeeseen ja kiinnostus jatkuvasti erilaisiin kulttuuritoimiin on suurta. Siksi kulttuurituottajalle on varmasti töitä tulevaisuudessakin!

LÄHTEET

Aspa 16.11.2015. Osallisuus ja osallistuminen. [Verkkosivu]. Helsinki: Aspa Asiantuntijapalvelut Oy. [Viitattu 4.5.2022]. Saatavissa: <https://www.aspa.fi/tietoa-aspasta/ajankoh-taista/osallisuus-ja-osallistuminen/>

Fancourt, D. & Finn, S. 2019. What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review. Health evidence network synthesis report 67. [Sähköinen tietoaaineisto]. [Viitattu 25.4.2022]. Saatavilla: <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/what-is-the-evidence-on-the-role-of-the-arts-in-improving-health-and-well-being-a-scoping-review-2019>

Hirvonen, H. & Mäkinen, S. 2017. Sosiaalisen median vaikutus nuoren hyvinvointiin. [Verkkojulkaisu]. Turku: Turun Ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 4.5.2022]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134217/Hirvonen_Heidi.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Houni, P., Turpeinen, I. & Vuolasto, J. 2021. Taidetta! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja. [Verkkokirja]. [Viitattu 1.8.2021]. Saatavana: <https://www.taike.fi/fi/kulttuurihyvinvointikirja>

Kumpulainen, K. & Husu, H-M 2020. Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnan kautta. [Verkkolehdiartikkeli]. Kulttuuripolitiikan tutkimuksen vuosikirja 2020. 26-31. [Viitattu 30.4.2022]. Saatavana: <https://journal.fi/kultpol/article/view/99443>

Lepistö, J 2020. Taide hyvinvoinnin tukena. [Verkkojulkaisu]. Kankaanpää: Satakunnan ammattikorkeakoulu. Kuvataiteen ylempikoulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 25.04.2022]. Saatavana: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020100621036>

Polvi-Lohikoski, H. 2020. Harrastusten merkitys nuorten elämään ja hyvinvointiin. [Verkkojulkaisu]. Seinäjoki: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysala. Opinnäytetyö. [Viitattu 4.5.2022]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/346172/Polvi-Lohikoski_Henna.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Salasuo, M. 2020. Harrastamisen äärellä – lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus. 2020. [Verkkootikkeli]. [Viitattu 30.4.2022]. Saatavana: <http://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorten-vapaa-aikatutkimukset/>

THL. 27.4.2022. Osallisuus. 27.4.2022 [Verkkosivu]. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). [Viitattu 29.04.2022]. Saatavana: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveys-erot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. [Verkkokirja]. [Viitattu 8.5.2022]. Saatavana: https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-jamittaa_2007.pdf?sequence=1

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslomake

Kulttuuri osana opiskelijoiden vapaa-aikaa - Tutkimus

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tässä kyselylomakkeessa tutkin opiskelijoiden vapaa-ajan kulttuuriharrastuksia ja kulttuuritoiminnan vaikutusta yleiseen hyvinvointiin. Lisäksi kysyn parannusehdotuksia Seinäjoen sekä SeAMKin kulttuuritoimintaan liittyen. Kulttuuriharrastamisella tarkoitan tässä kyselyssä pääsääntöisesti sekä taiteeseen liittyviä että erilaisia luovia harrastuksia. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5-10 minuuttia. Kysely on avoinna 3.4.2022 saakka.

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan muutamia lahjalippuja Biorexiin (arvontaan osallistuminen edellyttää sähköpostiosoitteen lisäämistä). Kyselyssä demografisina taustatekijöinä toimivat sukupuoli, ikäryhmä ja koulutusala, joiden pohjalta yksittäisiä vastaajia ei voi tunnistaa. Tutkimuksessa ei kerätä henkilötietoja ja kerättävä aineisto hävitetään kahden viikon sisällä opinnäytetyön julkaisusta. Mikäli haluat lisätietoa tutkimuksesta, voit ottaa yhteyttä sähköpostiosoitteeseen: anssi.peltoniemi@seamk.fi

1. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Ikä ***3. Mitä alaa opiskelet? *****4. Millaisia kulttuuriharrastuksia sinulla on / mihin ne liittyvät? ***

- Musiikki (esim. musiikin kuuntelu, soittaminen, laulaminen tai säveltäminen)
- Elokuvat ((esim. elokuvien katselu tai elokuvien tekeminen)
- Näytteleminen, näytelmien ohjaus tai teatterissa käyminen
- Videopelit (esim. videopelien pelaaminen, tuottaminen, livestriimaus tai E-Sports kilpailija)
- Valokuvaus
- Lukeminen
- Esittävä taide (mm. tanssi, sirkus)
- Maalaus & kuvataide
- Videokuvaus: Livestriimaus / Youtube-videoiden tekeminen
- Kirjoittaminen (esim. blogit, runot & lyriikat)
- Käsillä tekeminen tai muotoilu (esim. keramiikka, puukäsityöt, askartelu, pienoismallit, pienoismallit, muotisuunnitelu, sisustus)
- Urheilu
- Joku muu, mikä? _____

5. Millaiset asiat saivat tai saivat sinut aloittamaan kulttuuriharrastuksen?**Voit valita yhden tai useamman: ***

- Kaverit
- Kiinnostus aiheeseen
- Yhteisöllisyys
- Uudet kokemukset
- Se vahvistaa identiteettiäni
- Rentoutuminen
- Saa ajatukset pois töistä tai koulusta
- Taitojeni kehittäminen harrastuksien parissa
- Joku muu, mikä? _____
- En ole aloittanut kulttuuriharrastusta

6. Millaiset asiat ovat estäneet / estävät sinua jonkun harrastuksen aloittamisessa? *

- Oma talous
- En halua aloittaa harrastusta yksin
- Ei ole riittävästi vapaa-aikaa
- En löydä kiinnostavaa harrastusta
- Uuden harrastuksen aloittaminen kuulostaa uuvuttavalta
- Jokin muu syy, mikä? _____

7. Asteikolla 1-5: Kuinka tärkeäksi koet kulttuurin osana vapaa-ajan toimintaasi? *

	1	2	3	4	5	
Ei ollenkaan tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin tärkeää

8. Osallistun usein kulttuuritapahtumiin Seinäjoella? *

	1	2	3	4	5	
Ei koskaan	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin usein

9. Osallistun vapaaehtoistoimintaan jossain kulttuurijärjestössä (esim. Rytmikorjaamon talkoilijana) *

—

	1	2	3	4	5	
En koskaan	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin usein

10. Millaiset asiat saivat sinut aloittamaan vapaaehtoistyön? Kuulen mielusti myös hyviä ja huonoja puolia vapaaehtoistyöstä - Vapaaehtoinen kysymys

11. Seinäjoella on mielestäni tarpeeksi kulttuuritarjontaa? *

	1	2	3	4	5	
Ei pidä ollenkaan paikkaansa	☐	☐	☐	☐	☐	Pitää täysin paikkaansa

12. Oletko kiinnostunut kulttuuritapahtumista livestriimin kautta etänä? *

	1	2	3	4	5	
Ei lainkaan kiinnostunut	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin kiinnostunut

13. Asteikolla 1 (täysin eri mieltä) – 5 (täysin samaa mieltä) koetko että kulttuuritoiminta.... *

	1	2	3	4	5
Parantaa luovuuttani	☐	☐	☐	☐	☐
Tekee minusta sosiaalisemman	☐	☐	☐	☐	☐
Auttaa verkostoitumaan	☐	☐	☐	☐	☐
Parantaa itsetuntoani	☐	☐	☐	☐	☐
Luo yhteisöllisyyden tunnetta	☐	☐	☐	☐	☐
Tekee minusta aktiivisemman	☐	☐	☐	☐	☐
Auttaa itseilmaisussa	☐	☐	☐	☐	☐
Auttaa päätöksenteossa / suunnittelussa	☐	☐	☐	☐	☐
Auttaa ymmärtämään ympäröivää maailmaa paremmin	☐	☐	☐	☐	☐
Tekee elämästä merkityksellisempää	☐	☐	☐	☐	☐
Lievittää ahdistusta / masennusta	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Lievittää stressiä	☐	☐	☐	☐	☐
Parantaa fyysistä hyvinvointia (perus kuntoa)	☐	☐	☐	☐	☐

14. Millaista harrastustoimintaa toivoisit SeAMKissa järjestettävän enemmän?

15. Millaisia kulttuuritapahtumia Seinäjoella voisi järjestää enemmän?

16. Vapaa sana tutkimukseen liittyen.

17. Sähköpostiosoite arvontaa varten (vapaaehtoinen)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

—